

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Stiria

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

Regio unde dicta

STIRIAM vulgo *Stirmerck*, a Tauro dictam esse vix dubium est, cui opinioni subscribit etiam Ægidius Tschudus: ubi refert ex Plinio, Catonem Lepontios & Salassos Tauricæ gentis asseverare: (inquit enim:) Fuerunt autem Taurisci isti Galli, quorum natio in antiquissimis Gallorum præliis Sedem collocavit ultra Alpes, de quibus Polybius lib. 11 de Bello Gallico sic scribit: In Alpibus ab utroque latere montosa habitant ad eam partem quæ versus Rhodanum & Septentrionem spectat, Galli qui *Transalpini* appellantur: ad eam vero quæ campis imminet *Taurisci*, *Agones* & alia pleraque Barbarorum genera, a quibus *Trans-Alpini* non generati, sed differentia loci differunt, ideo *Trans-Alpini* dicti, quod trans Montes colant &c. *Isti Taurisci* postea emigrantes, alia quæserunt loca, occupaveruntque regionem quæ modo Comitatus *Goertz* appellatur, ac deinde profecti sunt in *Stiriam*, nomen suum illi terræ relinquentes. Significat enim Taurus Germanis *Stier*. Fuderunt se quoque in *Austriam*, & *Hungariam*, de qua re hic non est locus differendi. Hæc ille. *Stiriam* vero *Valeriam* olim dictam fuisse affirmant nonnulli, sicque appellatam fuisse in honorem *Valeriæ* Diocletiani Filia, quemadmodum *Marcellinus* memoriæ prodidit: Et *Aurelius Victor* de *Cæsaribus*. *Volaterranus* vero *Japidiam* dictam putat: Sic enim scribit lib. 1111 *Geograph*. Proxima huic *Japidia*, quam *Stiriam* nunc vocant, licet *Pius* Pontifex eam *Valeriam* putat: ego vero ex descriptione *Rufi*, *Valeriam* potius *Croatiam* dixerim, inter *Danubium* & *Dravum*. Hactenus ille. Si prior opinio vera est. *Quados* aliquando hæc loca tenuisse, ex eo patet, quod *Sextus Rufus* scribit sub *Julio*, *Marcomannos* & *Quados* de locis *Valeriæ* quæ sunt inter *Danubium* & *Dravum* fluvium pulsos esse. Est verò & hæc regio *Norici* *Mediterranei* pars, quemadmodum & *Carinthia*, & *Illyrici* provinciis adnumeranda. *Germaniæ* quoque postterius accessit. *Conregionales* *Stiriis* sunt ad Ortum quidem *Hungari*, ad Meridiem *Carniola* *Carniæ* que: ad Occidentem *Carinthia*: qua *Septentrio* est, *Austria*. Terra undique Montibus obsita præterquam qua Orientem respicit *Solem*, ubi spaciola est planicies. De ejus fertilitate parum polliceri ausim. Regio quidem uniuersa Mineris turget, verum Principum incuria parcius foditur. *Argentarias* *Fodinas* habet in Alpibus quas *Schwenberger Alben* ipsi nuncupant. *Ferrarias* juxta *Anisum* fluvium. *Salis* quoque ingens hic copia coquitur, quam in alias regiones exportant, ac lucrum ingens recipiunt. *Marchionatus* olim *Pannoniæ* primæ erat, unde *Stiriæ* *Marchia* dicta fuit. *Marcia* autem *Limitem* sonat: per *Limitaneum* itaque *Comitem* administrabatur, uti *Lazius* ostendit. Deinceps *Ducatus* titulum adepta per *Fredericum* *Barbarossam*, *Austriis* *Ducibus* accessit, quibus etiamnum patet. *Vltimus* *Marchio* dictus fuit *Ottocarius*, cujus *Filiam* duxit uxorem *Lupoldus* *Dux* *Austriæ*, qui consensu *Imperatoris* factus est *Dux* *Stiriæ*. Deinde *successione* illa rursus extincta, miserunt *Provinciales* quidam in *Pavariam*, alii in *Hungariam*, cujus regni moderator misit *Filium* suum: sed cum ille viveret juxta mores suos, intolerabilisque esset *Stiriis*, exactus fuit, & vocatus *Ottocarius* *filius* *regis* *Bohemie*, qui

Situs.

Soli qualitas.

Imperium majorem.

STIRIA.

qui usurpaverat Ducatum Austriæ, obtinueratque anno Christi 1100. Carinthiam, sed diu conservare non potuit. Nam cum eo arrogantia proventus esset, ut contempta Imperii Majestate de Clientelariis Bohemiarum beneficiis Cæsari Rudolpho Habsburgio Sacramentum dicere nollet: hic ad Augustam Vindelicorum, Germaniarum Principum conventum indicit, citaturque gravissimis sub pœnis *Ottocarus*, uti se sistat, ac de injuste occupatis Imperii Provinciis neglectaque ejus Majestate rationem reddat. Ridet citationem *Ottocarus*: neminemque ad Comitum qui pro se respondeat, mittit. Interim Legati ab Austriæ Ordinibus missi Augustam ad Cæsarem Principumque conventum perveniunt, & apud Cæsarem Principesque gravissimè de injuria crudelitatisque *Ottocari* conquesti docent, cum iniqui tituli jure Austriæ se insinuasse: Margaritam legitimam uxorem Austriæ Hæredem superinducta pellice repudiasse, ac tandem veneno sustulisse: Agnetem Badensem Filiamque ejus Elizabetham cum fratre Henrico, legitima Austriæ hæreditate spoliasse: Optimatesque complures in Vrbe Vienna crudeliter trucidasse, ac sæpissime in innocentem populum sævisse: Austriam, Stiriam, Carniolam ac Vindorum Marchiam Imperii beneficia, cum Bela Hungariæ Rege clam esse partitum, ac ut exteræ nationis auxilio, Austriam retinere, populumque duro jugo premere posset, ab Imperio ac Cæsare defecisse &c. Decernitur communi Principum sententia, Legatos ad Bohemum mittendos. Sed cum ii indigna in Cæsarem imperiiq; principes probra pro responso tulissent, omnium consensu decreto bello, ad id justa auxilia Cæsari promissa. Is maximis coactis copiis in Austriam contendit. Prodit contra *Ottocarus* non minoribus adductis copiis. Sed de prælii eventu, Cæsaris prudentiam ac vim veritus, dubitans, intercessione duorum hinc inde Antistitum, pacem cum eo facit restituta Austria, dictoque de Bohemia ceterisque ejus provinciis Cæsari Sacramento: in genua dum hæc fiunt ante Cæsarem subsedit, inspectante exercitu. Qua de re, ut indigna, ab uxore hominibusque turbulentis reprehensus, violata pace, cum ingenti exercitu, Austriam invadit. Exit contra Cæsar Rodolphus, Germanorum copiis, Hungarorumque auxiliis stipatus, ac haud procul Opido Marchecco, cum *Ottocaro* congressus, eum superat occiditque, de inde infesto exercitu Bohemiam invadens, ferro ac igne adolescentem *Wenceslaum*, defuncti *Ottocari* filium, petere pacem coegit, legesque pro sua imperiique dignitate dat. Filium vero suum Albertum natu maximum Austriæ præficit: ac paulo post è communi Principum Imperii sententia Ducem Austriæ & Stiriæ eum renunciat. *Stiria* distinguitur in *Superiorem*, ubi *Muræ* fluvii divertigium, & *Inferiorem* juxta *Dravi* & *Muræ* confluentes, qua *Pannoniæ Secundæ* seu *Hungariæ* proxima est, unde is locus *am Hungarischen* dicitur. Vrbes Stiriæ sunt famatæ *Bruga* ad *Muram*, ac ibidem *Grazsum*, *Viana*, *Voytsberg* vulgo, ad *Kaynacham* fl. *Wolfspergum* ad *Lavandam* fluvium *Marchpurgum* Metropolitana ad *Dravi* sinistram ripam, atque ex eadem parte *Petovia* seu *Colonia Petovia*, ubi Legionibus Romanæ fixerunt sedem. Trans flumen *Wrafsium*, *Castra Variana* vocant. *Rackelspergum* *Muræ* fl. sinistra ripæ adjacet, ubi *Savaria* regio initium habet.

In hac

Urbes.

In hac etiam *Cilia* est ad Savi ripam, urbs uti apparet ex vestigiis, antiqua. Nam Inscriptiones in ea plures nominum Rom. apparent. Opidani a Sulla conditam dicunt, vocarique *Sullacem*, nulla tamen auctoritate quam sciam, inquit Volaterranus. Nam forte ea fuerit aut ex ejus ruinis, quam Ptolemæus non longe ab hac ponit, *Celiam* appellatam. In Ducatu Stiria plures sunt Comitatus, inter quos *Warasdin*, ad Dravum fl. & *Lebnau*, ad Muram fluvium. Fluvii rigatur *Stiria*, *Dravo*, *Lavanda*, *Sackan*, *Sulmo*, *Raynacho*, *Mura*, *Martza*, *Arrabone*, *Veystritza*, *Lausnitio*, ac infinitis propemodum Torrentibus ac rivulis qui omnes tandem Danubio miscuntur. Montium hic numerus non est, quare singulorum nomina adscribere vix licet, omnes pene generali nomine *Norica Alpes* dicuntur. Vnde Alpium adhuc præ se ferunt nomina, cujusmodi sunt *Rauch Alben*, *Subalben*, *Savo Alben*, *Schwamberger Alben*. In confiniis Austriae, Carinthiae & Stiriae *Taurus Mons* est: Muræ fluvio *Gefacua Mons* imminet, nunc vulgo *Der Schockel* vocatur, & *Sattli*, *Mansenperg*, *Weinsperg*, juxta Salzim fluvium dicitur *Ina Satttrussel*, hoc est *os porcinum*, *Deifelsteig* i. *Diaboli precipitium*. Infra Muram dicitur *in Gaisfal*, *Steinperg* & *Kainacher Alben*: paulo inferius sunt, *Kreiczpergus*, & *Hertzpergus* montes: & versus Ortum *Radel* & *Platzperg*. Ultra Dravum versus Meridiem *Claudius Mons*, nunc *Dracimperg* dicitur. Refert Vadianus, quod superioribus annis Vienna Austriae constans fama increbuerit, ardere in Stiria cœpisse montem, quo pellectus Maximilianus Cæsar Augustus, nunciis ad inquirendum missis ita esse ut fere batur compererit, quod miraculi loco hic recensere libuit. Hæc vero accidisse verisimile est circa annum Christi 1515, quo tempore Vadianus hæc videtur scripsisse. Prædicti vero montes passim, sparsimque silvis vestiuntur. *Stiris* agrestes vulgo populi sunt & strumosi, adeo quidem ingentistruma nonnulli, ut ipsis loque lam impediatur: & mulier lactans illam post tergum perinde atque saccum rejiciat (si fama vera est) ne infanti impedimento sit. Memoriae prodit Ortelius se Frisachii dum anno 1515, Vienna Venetias proficiscebatur, non sine admiratione hominem contemplatum, cui mentum ab auribus incipiens, humeros latitudine fere æquabat, & ad pectus usque propendebat. Strumæ causam Aquæ Aerique, quibus vescuntur incolæ, tribuunt. Stiriani cultu & sermone Germani sunt præter Dravi adcolas, qui Illyrica utuntur lingua.

A a a a

Inter

Flumina

Montes

Mura